

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 824/2023
05.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Борислав Борковић, адвокат из ..., против тужене Јавне медијске установе Радио Телевизија Србије, ради утврђења радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж1 3071/22 од 17.10.2022. године, у седници одржаној 05.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж1 3071/22 од 17.10.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 504/22 од 21.06.2022. године, ставом првим, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене од 15.05.1989. године. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж1 3071/22 од 17.10.2022. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу првом изреке и тужба одбачена. Ставом другим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијано решење применом члана 408. у вези члана 420. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 10/23) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време у Радио Телевизији Приштина, на пословима новинара почев од 15.05.1989. године, где је радио до краја јуна 1990. године, када му је одобрено неплаћено одсуство ради лечења у иностранству, које није било временски ограничено. Тужилац се вратио у Србију 06.11.2005. године, а од 01.01.2006. године је пријављен на обавезно социјално осигурање код Удружење књижевника Србије, као самостални уметник. Статутарном променом спроведеном 1992. године, Радио Телевизија Приштине је припојена туженој и сви радници Радио Телевизије Приштине су преузети у Радио Телевизију Србије. Тужилац није евидентиран као запослен у евиденцијама код тужене.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужилац најкасније са даном 01.01.2006. године, када је пријављен на обавезно социјално осигурање, знао да га тужена није вратила на рад и није пријавила на обавезно социјално осигурање и објективно био у могућности да затражи судску заштиту, па је подношењем тужбе од 25.01.2019. године, због протеча рока од 90 дана од дана сазнања за повреду права, преклудирани да тражи судску заштиту, због чега је тужбени захтев одбијен.

Међутим, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу, као неблагоприятну, применом члана 294. став 1. тачка 2. и 295. ЗПП.

Правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбацио тужбу тужиоца као неблагоприятну.

Одредбом члана 195. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 32/13), прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или када је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно представник синдиката чији је запослени члан, а кога запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. истог члана, прописано је да је рок за покретање спора 60 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права.

Наведени рок из члана 195. Закона о раду је преклузивни рок чијим се истеком губи право на правну заштиту и на исти се не примењују правила о прекиду и застоју рокова.

Имајући у виду да је тужилац најкасније 01.01.2006. године, када је пријављен на обавезно социјално осигурање као самостални уметник, сазнао да су његова права повређена, односно да га тужена није вратила на рад и није пријавила на обавезно социјално осигурање, односно са назначеним датумом тужилац је најкасније морао знати да није у радном односу код тужене, од ког дана је имао право да у року од 90 дана поднесе тужбу за утврђење, а тужбу је поднео 25.01.2019. године, па је тужба тужиоца неблагоприятна.

У ситуацији када нема решења о престанку радног односа, као у конкретном случају, рок за подношење тужбе тече од дана сазнања за повреду права, па су без утицаја наводи ревидента да тужена није донела решење о престанку радног односа, нити му је то решење уручено.

Имајући у виду наведено, на основу члана 414. став 1, у вези члана 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић